

**Հայոց լեզվի և գրականության, մաթեմատիկայի, բնագիտության
2025 թվականի առարկայական քննության գնահատման սխեմա
(I – IV դասարաններ)**

Հայոց լեզու և գրականություն

1	Ծ
2	Ջ
3	Ծ

4	Առավելագույն միավորը՝ 6	
	Առաջադրանքում 4 սխալ կա.	
	Միավ	Պետք է լինի
	խնամքով էր մոտեցել հանձնարարված առաջադրանքի նկատմամբ	խնամքով էր մոտեցել հանձնարարված առաջադրանքին
	Արամին՝ որպես լավագույն աշակերտ, ուզում էր ինչ-որ բան ասել,	Արամին՝ որպես լավագույն աշակերտի, ուզում էր ինչ-որ բան ասել,
	շնորհակալություն հայտնեցին բոլորից	շնորհակալություն հայտնեցին բոլորին
	Միավր գտնելը Դիմորդը սխալներից յուրաքանչյուրն ուղղելու դեպքում ստանում է մեկական պլուս «+»:	
	Միավր բացատրել-հիմնավորելը - Յուրաքանչյուր սխալ ճիշտ և լիարժեքորեն բացատրել-հիմնավորելու դեպքում դիմորդը ստանում է երկու պլուս «++»: - Յուրաքանչյուր սխալ մասնակիորեն ճիշտ / ոչ լիարժեքորեն բացատրել-հիմնավորելու դեպքում դիմորդը ստանում է մեկ պլուս «+»:	
	++ Միավր կապված է բայի խնդրառության հետ: «Մոտենալ»-ը չեզոք սեռի բայ է, պահանջում է տրական հոլովով դրված հանգման խնդիր լրացում: Մոտենալ ո՞ւմ, ինչի՞ն:	
	++ Միավր կապված է մասնական բացահայտիչ-բացահայտյալի համաձայնության հետ: «Արամին» տրական հոլովով դրված բացահայտյալը պահանջում է տրական հոլովով դրված բացահայտիչ:	
	++ Միավր կապված է բայական բաղադրյալ ստորոգյալի (պարզ ստորոգյալի՝ ուղիղ խնդիր լրացման) հետ: «Ուզում էր ասել»-ը կառուցված է դիմավոր բայ + անորոշ առումով անորոշ դերբայ (դիմավոր բայ + ուղիղ խնդիր լրացում) կաղապարով:	
	++ Միավր խնդրառական է. «շնորհակալություն հայտնել» միավորը պահանջում է հանգման խնդիր լրացում (շնորհակալություն հայտնել ո՞ւմ, ինչի՞ն):	
	Ճիշտ գրված բառը սխալ ձևով ուղղելու դեպքում Ճիշտ գրված բառերից յուրաքանչյուրը սխալ ձևով ուղղելու դեպքում դիմորդի ստացած պլուսների քանակը յուրաքանչյուր դեպքում կնվազի մեկական պլուսով: Արդյունքում դիմորդը կարող է հավաքել 12 «+»:	
	Աշխատանքը կգնահատվի հավաքած պլուսների ընդհանուր քանակի համաձայն:	
	Պլուսների քանակ	Գնահատում

	11 - 12	6 միավոր
	9 - 10	5 միավոր
	7 - 8	4 միավոր
	5 - 6	3 միավոր
	3 - 4	2 միավոր
	1 - 2	1 միավոր

5	Առավելագույն միավորը՝ 2
	2 միավոր. Դիմորդը սխալը գտել և ուղղել է՝ առանց առաջադրանքում տրված նախադասության բովանդակությունը և կազմությունը փոխելու. ✓ Միջին և կրտսեր դասարանների մի քանի աշակերտներ, որոնք հաճախ էին բացակայել դասերից, մասնակցեցին լրացուցիչ դասընթացների: ✓ Լրացուցիչ դասընթացների մասնակցեցին միջին և կրտսեր դասարանների մի քանի աշակերտներ, որոնք հաճախ էին բացակայել դասերից: Բերված է լիարժեք բացատրություն: Դիմորդը մասնագիտական բառապաշարի կիրառությամբ հիմնավորել է, որ մտքի սխալից խուսափելու համար որոշիչ երկրորդական նախադասությունը (<i>որոնք հաճախ էին բացակայել դասերից</i>) պետք է անմիջապես հաջորդի որոշյալին՝ տվյալ դեպքում՝ գլխավոր նախադասության ենթակային (<i>աշակերտներ</i>): 1 միավոր. • Դիմորդը գտել / ուղղել է սխալը, սակայն չի կարողացել բացատրել / ճիշտ չի բացատրել սխալի պատճառը: 0 միավոր. Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը. • Դիմորդը ճիշտ չի նշել և չի բացատրել սխալը: • Դիմորդը չի պատասխանել հարցին:

6.1	Ծ
6.2	Ծ

6.3	Առավելագույն միավորը՝ 2
	2 միավոր. Դատողությունը ճիշտ է, համոզիչ ու հիմնավորված: Դիմորդի պատասխանում հստակ և հետևողականորեն նկարագրված է ուսուցիչը, ում ուզում է նմանվել աշակերտը: Նա ցանկացած իրավիճակում կարողանում է տիրապետել իր հույզերին, հավասարակշռված է, հանգիստ, համբերատար և խելամիտ: Խնդրահարույց իրավիճակում նա նրբանկատ է, մեղավորներ չի փնտրում: 1 միավոր. Դիմորդը ճիշտ է ըմբռնել հարցի էությունը, սակայն դատողությունը մակերեսորեն և ընդհանուր առմամբ է ներկայացրել, սահմանափակվել է ընդամենը 2-3 բառով: 0 միավոր. Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը.

	• Դիմորդը սխալ է ըմբռնել հարցի էությունը: • Դիմորդը չի պատասխանել հարցին:
6.4	Առավելագույն միավորը՝ 2
	2 միավոր. Դատողությունը ճիշտ է, համոզիչ ու հիմնավորված: Դիմորդի պատասխանում հստակ ու հետևողականորեն նկարագրված են նեղացկոտության հետ կապված բացասական հույզերը, զգացմունքները: Ուսուցիչը նեղացկոտությունն ավելորդ բեռ է համարում, քանի որ այն ժամանակի ընթացքում ավելի ու ավելի է խորացնում, ծանրացնում խնդիրները՝ խոչընդոտ դառնալով այդ խնդիրները հաղթահարելու ճանապարհին: Կարտոֆիլների օրինակով նա ցույց է տալիս աշակերտին, որ շրջապատի հետ խնդիրներն առավել կբարդանան, եթե դրանք բարկանալու և նեղացնելու պատճառ դառնան: Միաժամանակ դիմորդը խոսում է ուսուցչի մեթոդական դիրքորոշման մասին՝ շեշտը դնելով գործունեության միջոցով ուսուցման վրա: 1 միավոր. Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը. • Դիմորդը ճիշտ է ըմբռնել հարցի էությունը, պատասխանն անդրադառնում է ուսուցչի մեթոդական դիրքորոշմանը, սակայն դատողությունը մակերեսորեն և ընդհանուր առմամբ է ներկայացված: • Դատողությունը համոզիչ է, լավ է ձևակերպված, սակայն առաջադրանքի պայմանը մասնակիորեն է դիտարկված: 0 միավոր. Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը. • Դիմորդը սխալ է ըմբռնել հարցի էությունը: • Դիմորդի դատողությունը մակերեսային է: • Դիմորդը չի պատասխանել հարցին:

7.1	Առավելագույն միավորը՝ 2
	2 միավոր. Դատողությունը ճիշտ է, հստակ ու համոզիչ, դիմորդը ընտրել է խոսքի պատկերավորման միջոցներից մեկը, բացատրել է նրա գեղարվեստական գործառույթը բանաստեղծության մեջ: 1 միավոր. Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը. • Դիմորդը ճիշտ է ըմբռնել խոսքի պատկերավորման միջոցի ենթատեքստը, սակայն չի բացատրել նրա գեղարվեստական գործառույթը բանաստեղծության մեջ: • Դիմորդը ճիշտ է ըմբռնել խոսքի պատկերավորման միջոցի ենթատեքստը, սակայն մակերեսորեն և ընդհանուր առմամբ է ներկայացրել նրա գեղարվեստական գործառույթը: 0 միավոր. Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը.

	- Դիմորդը ճիշտ չի ըմբռնել խոսքի պատկերավորման միջոցի ենթատեքստը / դատողությունը սխալ է: - Դիմորդը չի պատասխանել հարցին:
7.2	Առավելագույն միավորը՝ 2
	2 միավոր. Դատողությունը ճիշտ է, հետևողականորեն ձևակերպված և համոզիչ: Դիմորդը ճիշտ է ըմբռնել ու բացատրել բանաստեղծի գլխավոր ասելիքը. բանաստեղծության հերոսը՝ պապը, այնպես է սիրում իր գործը, որ այն չի փոխի անգամ թագի ու թագավորության հետ: Նա օրինակ է թոռան համար, որը նույնպես սիրած գործը գերադասում է ամեն ինչից: Դիմորդը միաժամանակ ընդհանրացնում է բանաստեղծության մեջ ներկայացված գաղափարը: 1 միավոր. Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը. - Դիմորդը ճիշտ է ըմբռնել բանաստեղծի գլխավոր ասելիքը, սակայն դատողությունը մակերեսային է / չի ընդհանրացվել ներկայացված գաղափարը / դիմորդը սահմանափակվել է 2-3 բառով: 0 միավոր. Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը. - Դիմորդը ճիշտ չի ըմբռնել բանաստեղծի գլխավոր ասելիքը / դատողությունը սխալ է: - Դիմորդը չի պատասխանել հարցին:

Մաթեմատիկա

8	Տ
9	Տ
10	Ծ
11	Ջ
12	Ծ
13	Ծ
14	Տ
15	Ծ
16	Ջ
17	Տ
18	Ծ
19	Ծ

20	Առավելագույն միավոր. 3
	3 միավոր.

- հիմնավորված է, որ բաժնետոմսերի վաճառքի արդյունքում ստացած գումարը հավասար է 4000 լարիի:

2 միավոր.

- կիրառվել է լուծման նույնական ուղին, բայց խնդրում առաջադրված հարցին տրված չէ ճիշտ պատասխանը,
- կիրառվել է լուծման նույնական ուղին և խնդրում առաջադրված հարցին տրված է ճիշտ պատասխանը, բայց ոչբավարար է հիմնավորված:

1 միավոր.

- խնդրի լուծումը մեկնարկել է նույնական ուղիով, կատարվել է նշանակալից քայլ, բայց համապատասխանորեն չի շարունակվել:

0 միավոր.

- տրված է ճիշտ պատասխանը, բայց առանց հիմնավորման:

21 Առավելագույն միավոր. 3

Ընդամենը թույլ է տրված 6 սխալ.

1) Մեծությունները գրելիս՝ թույլ է տրված սխալ:

II. 4060 կգ-ի փոխարեն պետք է լինի. 40060 կգ,

III. 510 վայրկյանի փոխարեն պետք է լինի 310 վայրկյան,

2) II. Փակագծերում արտահայտությունը գրելիս՝ թույլ է տրված սխալ:

$86 - (28 - 8)$ -ի փոխարեն պետք է լինի. $86 - 28 - 8 = 86 - (28 + 8)$

3) Գործողությունը ընտրելիս՝ թույլ է տրված սխալ:

$120 - 56 = 64$ -ի փոխարեն պետք է լինի. $120 + 56 = 176$

4) Նժարների քանակը հաշվելու արտահայտությունը գրելիս՝ թույլ է տրված սխալ

$2 \cdot (5 - 1) = 8$ -ի փոխարեն պետք է լինի. $2 \cdot (5 + 1) = 12$

5) Պարագիծը հաշվելու արտահայտությունը գրելիս՝ թույլ է տրված սխալ:

$2 \cdot (3 + 2) = 10$ սմ-ի փոխարեն պետք է լինի. $2 \cdot 2 \cdot (3 + 2) = 20$ սմ:

Ապլիկանտը 1-ի II և III առաջադրանքները լուծելիս աշակերտի կողմից թույլ տրված սխալներից յուրաքանչյուրը հայտնաբերելու և ուղղելու համար կստանա մեկական „+“, իսկ աշակերտի կողմից թույլ տրված մնացած 4 սխալից յուրաքանչյուրի հայտնաբերման և ուղղման համար կստանա երկուական „+“-ներ: Դրա հետ միասին, այն դեպքում, եթե ապլիկանտը աշակերտի սխալը ոչ թե ուղղեց, այլ ինքը լուծեց ճիշտ, ապա նա կստանա միայն մեկ „+“:

Ապլիկանտի կողմից աշակերտի ճիշտ կատարված յուրաքանչյուր քայլը ոչճիշտ համարելու դեպքում նրա հավաքած „+“-ների քանակը մեկական „+“-ով կնվազի:

Ապլիկանտը կարող է հավաքել առավելագույնը 10 „+“:

Գնահատումը կատարվում է հավաքած „+“-ների ընդհանուր քանակի համաձայն.

Պյուսների ընդհանուր քանակը.	Գնահատում
9-10	3 միավոր
6-8	2 միավոր
3-5	1 միավոր
0-2	0 միավոր

Բնագիտություն

22	Տ
23	Տ
24	Զ
25	Տ
26	Զ
27	Ծ
28	Զ
29	Ծ
30	Ծ
31	Տ
32	Զ
33	Ծ

Ակադեմիական ունակություններ

Ընթերցած տեքստի իմաստավորում

34	Զ
35	Ծ
36	Տ
37	Ծ
38	Ծ

Վերլուծական գիր
39.

Առավելագույն միավոր. 9
I. Հիմնավորում / փաստարկում* Աշխատանքը տրված պայմանին համապատասխան է, հեղինակի դիրքորոշումը հստակ է, ընտրված է դրույթը, ներկայացված է համապատասխան հիմնավորում, քննադատված է հակառակ դրույթը: Դատողությունը ամրապնդված է համոզիչ, համարժեք փաստարկներով և օրինակներով: 3 միավոր. Հստակորեն ընտրված է դրույթներից մեկը և հիմնավորված է մտածված, հաջորդական և տրամաբանական փաստարկներով: Բերված փաստարկները ամրապնդված են համարժեք

օրինակներով կամ տրամաբանական դատողությամբ: Հետևողական դատողությամբ կամ համապատասխան օրինակներով քննադատորեն գնահատված է հակառակ դիրքորոշումը / հարցի լուծման երկրորդ հնարավոր ուղին:

2 միավոր.

Հստակորեն ընտրված է դրույթներից մեկը: Փաստարկումը տրամաբանական է, թեև՝

- դիրքորոշումը հիմնավորելիս հանդիպում է 1-2 ընդհանուր արտահայտություն,
- բերված փաստարկներից 1-2-ը մակերեսային է, բայց դատողությունը ամրապնդված է օրինակներով,
- հակառակ դրույթի քննադատական վերլուծության մեջ բերված փաստարկների և օրինակների մի մասը մակերեսային է / ընդհանուր է/ ոչ համոզիչ / սահմանափակվում է մի քանի նախադասությամբ:

1 միավոր.

Ընտրված է կամ կարդացվում է/ բացահայտվում է ապլիկանտի՝ դիմորդի ընտրությունը: Փաստարկումը քիչ թե շատ տրամաբանական է, թեև.

- դիրքորոշումը հիմնավորելիս՝ օգտագործված են ընդհանուր արտահայտություններ,
- բերված փաստարկների / օրինակների նշանակալից մասը մակերեսային է,
- հակառակ դրույթի քննադատական վերլուծությունում ներկայացված դատողությունը ընդհանուր է / համոզիչ չէ / ամրապնդված չի համապատասխան՝ համարժեք փաստարկով, թե օրինակով,
- հստակորեն է ընտրված դրույթը: Ընտրության հիմնավորման համար օգտագործված փաստարկումը հիմնականում տրամաբանական է, թեև աշխատանքում **չի կարդացվում** հակառակ դրույթի քննադատական վերլուծությունը կամ միայն նույնականացված է հակափաստարկը՝ առանց դատողության:

0 միավոր.

Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը.

- դատողությունը առաջադրանքի պայմանի նկատմամբ անհամապատասխան է,
- դիրքորոշումը ընտրված չէ, թեմայում տեսաբանված են առաջադրանքում տրված հարցերը / չեն ներկայացնում փաստարկում կամ քննադատական վերլուծություն,
- դիրքորոշումը ընտրված է, թեև դատողությունը լրիվությամբ սխալ է / անհամապատասխան է / հիմնավորված չէ,
- դատողությունը տրամաբանական չէ, հետևողական չէ:

**Դատողության ժամանակ փաստական սխալ թույլ տալու դեպքում դիմորդին առաջին բաղադրիչում կնվազի 1 միավոր:*

****Եթե աշխատանքը առաջին բաղադրիչի համաձայն գնահատվի 0 միավոր, այն չի ստուգվի այլ բաղադրիչների համաձայն:***

II. Պատմածի, պատումի կազմակերպում

Աշխատանքը կառուցվածքային առումով արդարացված է, մտքերը բարեկանոն են, հետևողականորեն հաղորդված, պատմածի՝ փոխադրության մասերը միմյանց հետ կապակցված են տրամաբանորեն:

2 միավոր.

- տեքստը կառուցվածքային առումով արդարացված է - գրավորում ներկայացված են հարցի առաջադրում, դատողություն, եզրակացություն: Մտքերը հաղորդված են բարեկանոն, հատվածները տրամաբանորեն կապված են միմյանց, պարբերությունները տրամաբանորեն առանձնացված են: Ներկայացված են առաջադրանքի պայմանի բոլոր բաղադրիչները – ընտրված

է դրույթը, հիմնավորված է ընտրությունը և քննադատված է հարցի լուծման երկրորդ հնարավոր ուղին:

1 միավոր.

Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը.

- հստակորեն է ներկայացված տեքստի միայն երկու կառուցվածքային մասը,
- ներկայացված դատողությունում քննադատորեն չի գնահատված հարցի լուծման երկրորդ հնարավոր ուղին,
- տեքստի որոշ հատվածներ տրամաբանորեն չեն կապվում առաջադրանքի պայմանի հետ,
- մեկ-երկու պասաժ (առանձին մտքեր) պատմածի՝ փոխադրության կառուցվածքից դուրս են ընկած,
- ներկայացված եզրակացությունը հստակորեն / ուղղակիորեն չի անդրադառնում առաջադրանքի պայմանում բարձրացված հարցերին / չի բխում դատողությունից,
- առանց գործառնության, առանց հագեցվածության կրկնվում է միևնույն միտքը,
- աշխատանքում պարբերությունները առանձնացված չեն կամ ոչտրամաբանորեն են առանձնացված:

0 միավոր.

Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը.

- գրավորի միայն փոքր հատվածն է հատկացված դատողությանը (մի քանի նախադասություն, փոքր պարբերություն և այլն),
- կարծիքները, տեքստի առավելագույն մասը միմյանց և առաջադրանքի պայմանների հետ տրամաբանորեն չեն կապվում,
- գրավորում ներկայացված է տեքստի միայն մեկ կառուցվածքային մաս,
- դիրքորոշումը 1-2 նախադասությամբ է նույնականացված, թեև աշխատանքում դատողության համար հարցի առաջադրման /բարձրացման չենք հանդիպում,
- կառուցվածքից դուրս է մնացել մի քանի պասաժ՝ միտք:

III. ՈՃ, Բառապաշար

Մտքերն ակնհայտ են, պարզորոշ են արտահայտված, գրավորը բառապաշարով հարուստ և ոճաբանորեն արդարացված է, բառապաշարը համապատասխանում է առաջադրված հարցին:

2 միավոր.

- աշխատանքում հանդիպում է մեկ-երկու աննշան ոճական թերություն, տեքստի բառապաշարը հարուստ է, միտքը հաղորդված է հստակ և արդարացված, օգտագործված է հարցին համապատասխան բառապաշար և ոճ:

1 միավոր.

Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը.

- աշխատանքում հանդիպում է մի քանի ոճական թերություն: Օգտագործված բառապաշարը և ոճը հիմնականում համապատասխանում են հարցին:
- Գրավորը բառապաշարի առումով աղքատ է, թեև օգտագործված բառապաշարը և ոճը հիմնականում համապատասխանում են հարցին:

0 միավոր.

Կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը.

- գրավորը բառապաշարի առումով աղքատ է,
- կան ոճական թերություններ,
- աշխատանքում որոշակի հատված ոճական առումով անհարթ է,
- օգտագործված է ոչհամարժեք բառապաշար / ոճ:

IV. Շարահյուսություն, ձևաբանություն, կետադրություն

Գրավորը կատարված է ժամանակակից գրական լեզվի նորմերի պահպանությամբ:

2 միավոր.

- թույլ է տրված **մեկ-երկու** ուղղագրական-ձևաբանական / կետադրական սխալ, **թույլ չի տրված շարահյուսական սխալ**, պահպանված են ժամանակակից գրական լեզվի նորմերը:

1 միավոր.

- **թույլ է տրված ոչ ավելի, քան հինգ** շարահյուսական, ուղղագրական – ձևաբանական և կետադրական սխալ,

0 միավոր.

- **թույլ է տրված վեց և ավելի** շարահյուսական / ուղղագրական – ձևաբանական / կետադրական սխալ, աշխատանքում խախտված են ժամանակակից գրական լեզվի նորմերը:

Աշխատանքը չի ստուգվի, եթե.

կատարված է ստորև տրված պայմաններից մեկը.

- պարունակում է տեղեկատվություն, որի միջոցով հնարավոր է դիմորդի անձի նույնականացումը – անունը և ազգանունը (իրական, թե հորինված), մականուն, ստորագրություն և այլն:
- Կատարված է այնպիսի ձեռագրով, որի ընթերցումն անհնար է:

Աշխատանքը պետք է պարունակի առնվազն 120 բառ, այլ դեպքում այն կստուգվի միայն I փաղաղրիչի համաձայն:

- Եթե ճիշտ պատասխանի հետ միասին դիմորդը՝ ապրիկանտը մատնանշի նաև սխալ պատասխանը՝ կգնահատվի 0 միավոր:
- Եթե հայոց լեզվի և գրականության առաջադրանքներին պատասխանելիս խախտեք ժամանակակից հայոց գրական լեզվի նորմերը, ապա ձեր միավորը կնվազի: